

POROČILO 6. POSVETA IZZIVI PODEŽELJA (med nevladnimi organizacijami)

IZZIVI TER PREDLAGANE REŠITVE

Stičišče Središče v sodelovanju z **Zvezo slovenske podeželske mladine** pripravlja cikel predvidoma osmih posvetov med občinami in nevladnimi organizacijami z naslovom **IZZIVI PODEŽELJA** v Osrednjeslovenski regiji, ki bodo izvedeni v osmih občinah.

V torek, 6. oktobra 2020, ob 20. uri, smo pripravili spletni posvet v občinah Šmartno pri Litiji in Litija.

Posveta se je udeležilo **27 udeležencev** iz različnih organizacij, zaključki posveta pa so bili na koncu srečanja predstavljeni županu občine Šmartno pri Litiji g. Rajku Meserku in županu občine Litija g. Francu Rokavcu.

Kot ključne izzive podeželja smo sicer determinirali sledeča področja:

1. Razvoj podeželja
2. Mladi kmetje
3. Aktivna participacija
4. Občinski razpisi
5. Pametne vasi
6. Dolgoživa družba

Po uvodnem delu, kjer se je predstavil projekt, kratki predstavitvi Stičišča Središča in Zveze slovenske podeželske mladine in nagovoru župana občine Litija ter kratki predstavitvi kmetijske svetovalke ge. Sonje Zidar Urbanija, je sledilo delo po skupinah, kjer so bile oblikovane rešitve, ki jih udeleženci vidijo kot možnost sodelovanja med nevladnim sektorjem in občinarji za razvoj občine in razvoj podeželja. **Na koncu je sledila predstavitev rešitev in zaključkov delavnic županu Občine Šmartno pri Litiji g. Rajku Meserku in županu Občine Litija g. Francu Rokavcu, ki sta nato podala kratek komentar. Komentar je podal tudi udeleženec g. Boris Doblekar, poslanec v državnem zboru. Predstavljena je bila tudi aktualna priložnost za aktivno participacijo – [poziv nevladnim organizacijam za predlaganje kandidatov predstavnikov nevladnih organizacij v Razvojni svet Ljubljanske urbane regije 2021–2027.](#)**

Moderatorji in zapisnikarji: Doris Letina, Nastja Gregorec, Darja Sekula Krstič, Alenka Blazinšek in Jože Gornik

Vodila: Jože Gornik in Doris Letina

1. RAZVOJ PODEŽELJA

Predlog 1: V občinskem glasilu se vzpostavi posebna rubrika z dobrimi praksami razvoja podeželja - da se širijo pozitivne zgodbe.

Izziv: Manjka turističnih kmetij.

Predlog 2: Denarne spodbude in izobraževanja. Občina Šmartno prepoznava potrebo in se zaveda, da zaenkrat ni ponudbe, zato župan predlaga, da bi se pri tem lahko povezali z KGZ in go. Sonjo Zidar Urbanija.

Predlog 3: Omogočiti dostop do kmetij, kadar imajo mladi interes, a nimajo na voljo kmetije, ki bi jo podedovali. (Župan občine Litija komentira, da ima občina Litija na razpolago kmetije in da lahko posreduje pri prenosu, nakupu oz. zakupu, kadar imajo kmetje interes.)

2. MLADI KMETJE

Izziv: Starejši ne preprišejo kmetij na mlajše. Obstajajo birokratske ovire pri gradnji - kmetijska zemljišča. V občinskem proračunu ni posebnih pomoči za mlade kmete. Poseben problem ene kmetije, ki ima potencial za turizem, a nima elektrike.

Predlog 1: Direktne finančne pomoči za mlade kmete v občinskem proračunu.

Predlog 2: Občina poskuša najti sredstva, da uredi infrastrukturo (npr. elektriko) do kmetij, ki imajo turistični potencial.

Predlog 3: Občina naj stopi nasproti mladim družinam tako, da zniža komunalni prispevek, pomaga pri modernizaciji kmetij in stanovanjskih stavb na podeželju, z namenom, da ostanejo na podeželju.

Predlog 4: Vsi deležniki na področju razvoja podeželja bi morali spodbujati mlade kmete k prevzemu kmetij, saj lahko le zagreti mladi z inovativnimi idejami in ustreznim poslovnim modelom spremenijo in ohranijo ustrezno podeželsko sliko. Vsi deležniki bi na tem področju morali biti bolj aktivni pri ozaveščanju in izobraževanju. Enak ukrep bi bil potreben tudi za spodbujanje dvopolnih dejavnosti in diverzifikacijo v ne kmetijske dejavnosti (ne le turizem!)

Izziv: Kako zaslužiti na kmetiji, da se od tega da zares živeti?

Predlog 4: Občina se poveže z lokalnimi deležniki in državo in skupaj poiščejo rešitev za dostojno ceno kmetijskim pridelkom.

3. AKTIVNA PARTICIPACIJA

Predlog 1: Letno srečanje deležnikov. (Tudi srečanja prek informacijskih medijev.)

Predlog 2: Aktivno obveščanje vseh deležnikov in deležnikov med seboj - vzpostavitev baze organizacij, pomembnih deležnikov, da se pošiljajo informacije, vabila, da so vsi obveščeni. Vse pa naj je objavljeno tudi na spletni strani občine.

4. OBČINSKI RAZPISI

Predlog 1: Skupina predlaga uvedbo pavšalov, predfinanciranja na razpisih in večletno financiranje.

Izziv: v Litiji je manj občinskih razpisov za kmetijstvo. Vsi jih imajo zaradi tega, ker so enostavnejši od ostalih, raje.

Predlog 2: Večja ozaveščenost kmetov o razpisih zanje na občinski ravni preko različnih kanalov (spletna stran, maili, FB).

Predlog 3: Omogočiti majhne finančne pomoči za kmete preko občinskih razpisov. Sredstva naj so ciljno namenjena tudi dopolnilnim dejavnostim in turizmu (za spodbuditev razvoja).

Predlog 4: Povečati sredstva ter razpis objaviti prej, že januarja in ne pozneje v letu. V razpis naj se vključi tudi nakup rabljene mehanizacije (in ne le nove).

5. DOLGOŽIVA DRUŽBA

Primer dobre prakse: Občina že izvaja projekt - prevoz starejših z zavodom Sopotnik. V okviru občine Litije. Več udeležencev ima dobre izkušnje.

Obe občini sta že veliko vložili v oskrbo starejših, veliko naredili na področju oskrbe starejših.

Izziv: Vse več starejših - kako prilagoditi storitve starejšim. Npr. infrastruktura, v Litiji bloki brez dvigal. Pomanjkanje domov za starejše. Želja je, da lahko ostajajo čim dlje doma.

Predlog 1: Potrebna je učinkovita oskrba na domu, zato predlagamo varstvo na domu, npr. občina poskrbi za infrastrukturo in kader.

Izziv: Ljudje ne spoštujejo starejših, se ne ukvarjajo z njimi.

Predlog 2: Starejše je potrebno aktivno vključevati v obstoječa društva, da bi se ljudje zares vključili (npr. preko dogodkov).

Izziv: Javni prevoz v Litiji za starejše je manj primeren. Res je, da so nekateri kraji dobro pokriti, ne pa vsi - npr. Ribče.

Predlog 3: Pregledati možnosti javnega prevoza in dalj časa vztrajati pri uvedbi linij ter posamezne primere reševati s Sopotniki.